

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΤΗΣ
ΓΙΑΣΑΥΘΕΡΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ
Κ. ΔΟΣΟΚΑΝ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

16-7-1955

Κύριοι Σύμβουλοι,

Συνεχίζοντας σταθερώς την πορείαν μας προς ολοκλήρωσιν της Δημοκρατικής Ὁργανώσεως τοῦ Κόμματος συνεκλήσαμεν τὴν σημερινὴν πρώτην συνεδρίασιν τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου.

Τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον ἀποτελεῖ τὸ ἀνώτατον ὄργανον τῆς Ἐνώσεως κατὰ τὸ μεταξὺ δύο Συνεδρίων διάστημα. Ἔχει τὴν ἀρμοδιότητα ν' ἀποφασίσῃ ἐφ' ἄλλων τῶν θεμάτων τοποθετήσεως καὶ τακτικῆς καθὼς καὶ νὰ ἐκπλῆρῃ τὴν ἀνωτάτην πειθαρχικὴν ἐξουσίαν.

Τοῦ σημαντικοῦ αὐτοῦ ἔργου ἐπιλαμβάνοσθε σήμερον, καὶ εἰς τὴν ἀρίστη καὶ τὴν χρονολογίαν τῆς νέας συνόδου σας. Βασιστὸ εἶναι ἡ πεποίθησίς μου ὅτι ὅλα τὰ μέλη τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου ἔχουν συνείδησιν τῆς ἀποστολῆς τοῦ ὁράνου τοῦ ὁποίου μετέχουν καὶ ὅτι εἴθε φανοῦν ἀντάζια αὐτῆς.

Βεβαίως ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῶν συλλογικῶν ὁργάνων τῆς Ἐνώσεως εἶναι περιορισμένος. Ὡς ἐκ τούτου πολλὰ στελέχη κατὰ πάντα ἕξις δὲν μετέχουν εἰς αὐτά. Τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι ὑφίστανται ἐκ τοῦ λόγου τούτου οὐλοδήματα μείωσιν. Ἡ ἀρετὴ τῆς Δημοκρατίας καὶ ὁ κῶλον αὐτῆς τὴν διεκείε εἶναι ἡ ἀμοιμία μεταξὺ ἄλλων τῶν μελῶν τοῦ Κόμματος. Οἱ ἐκλεγόμενοι εἰς τὰ ὄργανα διοικήσεως τοῦ Κόμματος δὲν ἀποκοτοῦν περὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν εὐθύνην ἐνὸς ἐπιπέδου ἔργου ἀρελίμου δι' ἄλλους. Εἶναι ἐντολοδόχοι τοῦ συνόλου. Ἀλλὰ ἐντολεῖς καὶ ἐντολὰ ἔχει παρεμένουν ὡς μέλη τῆς Κομματικῆς Δημοκρατίας, ἀπολύτως ἰσότητος. Διότι ἡ ἐργασία τοῦ ὅλου μέλους ἢ τοῦ στελέχους τοῦ Κόμματος εἶναι ἐξ ἴσου πολιτικός μετὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ μέλους τοῦ ὁράνου τῆς διοικήσεως διὰ τὴν πρόοδον τοῦ Κόμματος.

Ἀπὸ αὐτῆς τῆς πεφαιεῖς πιστεύω ὅτι εἴθε ἐμπροσθε ὅλοι ὄσοι διετύωσμεν μέχρι σήμερον ἕνα μεγάλον μέρος τοῦ δρόμου πρὸς τὴν θεμελιωσιν Δημοκρατικῆς ὁργανομένου Κόμματος εἰς τὴν Χῆρην μας.

Καὶ νομίζω ὅτι δυνάμεθα νὰ εἴμεθα θαρρήξαναι διὰ τὰ ὅσα μέχρι σήμερον ἐπιτύχαμεν. Ἄν ὄνοσθ, Κύριοι Σύμβουλοι, τῶς ἀτελείας πού παρουσίσεσθε ἢ μέχρι σήμερον προσπάθειάμας καὶ εἰδιωότερον, ἐλλείψεως τῆς Ἰδρυτικῆς μας Συνέλευσεως.

Ὅσοι ὄνοσθ ὅτι ἐκεῖνοι αὐτοὶ εἰς τὰς ἀρχὰς ἀμειβόμενοι τὴν εὐλαχρίνειαν τῶν Δημοκρατικῶν προσδοκῶν μας, ἐκεῖνοι αὐτοὶ ἔκαναν τὸ πᾶν διὰ νὰ τορπιλλίσουν τὸ ἔργον μας, ἔχουν τὴν τόλμην νὰ μῆς προσέτουν ὅτι δὲν καταρτίσαμεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ ὑποσχεθῶμεν ὡς ἰδανικὴ καὶ τελειὰ Κομματικὴ Δημοκρατία.

Όποιος όμως αντίτως και αντικειμενικώς ετενίζει τά πράγματα, όφεί-
λει νά όμολογήσῃ ότι ή 'Ιδρυτική μας Συνέλευσις, όφ' ός συνθήκας έκλεί-
θη άπέτέλεσε άληθή θέλον και είχε θετικά άποτελέσματα.

Τό πρώτον και θαυμασιώτερον έξ όλων όπῆρξε ή άπόδειξις πού παρέ-
σχε ή Συνέλευσις ότι ή "Ένωσις όλων των προοδευτικων στοιχείων εντός
ένιαίου όργανισμού ήτο, εΐναι και θέ εΐναι άπολύτως πραγματοποιήσιμος.
'Αρκεί νά συμβουλευθῃ κανείς τόν κατάλογον των Συνέδρων, τόν κατάλογον
των μελών του έκλεγέντος Πολιτικού Γραφείου και των αίρετων μελών του
'Εθνικού Συμβουλίου, άρκει νά συμβουλευθῃ τό πρακτικά των συζητήσεων
της συνελεύσεως διά νά ίδῃ μέ πόσην προθυμίαν και πόσην εύχέρειαν έπα-
κράτησε τό πνεύμα της συνεργασίας και της ένδοτητος μεταξύ στοιχείων
τόσον διαφορετικων προελεύσεων. Εΐμαι βέβαιοι ότι έν μερικοί κλείνουν
ήθελημένως τούς όφθαλμούς έμπρός εις αύτήν τήν άπόδειξιν, αΐ λαϊκοί μῶ-
σαι τήν παρακολουθεσθν μέ ζωηρόν ένδιαφέρον τήν κίνησιν μας δέν εΐναι
δυνατόν παρά νά τήν έσπείωσαν.

Τό δεύτερον εΐ' - α έκ της Συνελεύσεως όπῆρξε ότι ή Κομμωτική δη-
μοκρατία δύναται νά λειτουργήσῃ επί άγαθῶ του Κόμματος και του Λαου.
Παρ' όλην τήν έλλειψιν σχετικής πείρας των μελών της 'Ιδρυτικής Συνελεύ-
σεως άπέδωσε γόνιμον έργον. Μοῦ έκαμε άγαθωτάτην έντύπωσιν ότι δι Πλατ-
στοι έκ των 140 Συνέδρων πού έλαβον τόν λόγον και υπέβηλαν εγγράφως
προτάσεις είχαν άπόλυτον συνείδησιν τόν σκοπόν του Κόμματος και έκομαν
γομίμους παρατηρήσεις έμπνευσμένους από σοβαράν σκέψιν.

Κατόπιν τούτου δύναμεθα εύθαρως εχει μόνην νά όμολογήσωμεν άλλέ
και νά ύπογραμμίσωμεν ^{σφραγίστη} ~~επιτελείς~~ ^{πράξιν} ~~μεσ.~~ ^{επιτελείς} ~~επιτελείς~~ ^{πράξιν} δύναμεθα εις ύψηλόν τόνον
νά διακηρύξωμεν ότι ειμεθα όπερήσανοι διά τό έκτελεσθέν έργον. Εΐμεθα
όπερήσανοι διότι έτόλμησαμεν διά της 'Ιδρυτικής Συνελεύσεως, νά προμα-
ποικήσωμεν τήν έναρξιν της επαναστάσεως εις τό πολιτικό μας ήθη της
όποιος τήν σημασίαν και τό άποτελέσματα ό' αντιληφθόν σιγά-σιγά και
οΐ πλέον καταθεληται έν 'Ελλάδι.

'Αλλά τόσον ή Συνέλευσις-όσαν και ό καταρτισμός των συλλογικών
όργάνων του Κόμματος δέν άποτελοῦν δι' έμέ παρά τήν άπορχήν της δημο-
κρατικής όργανώσεως της φιλελευθέρας δημοκρατικής 'Ενώσεως.

'Η μεγάλη προσέθεσις εις τήν όποιαν καλοῦνται όλοι (και πρό καν-
τός σεΐς) νά συντείνουσι άρχίζει τώρα. Καί εΐναι ή όργάνωσις της Λαϊκής
βόσεως, των τοποικων 'Ενώσεων. Διότι αύταί θέ άποτελέσουν τήν ψυχήν του
Κόμματος, τά άληθινά όργανα μάχης ένεντίον της Κυβερνήσεως Δεξιάς και
ύπέρ της έφαρμογής του προγράμματός μας. Καί διότι οΐ ιδιοίκοι των νόμι-
μοι άντιπρόσωποι εΐναι άποραΐτητοι διά τήν σύνθεσιν του γνησίου δη-
μοκρατικού Συνεδρίου της 'Ενώσεως πού θέ συνέλθῃ τήν άνοιξιν του έρχο-
μένου έτους.

Τότε θέ διακληρωθῇ ό σκοπός μας. Θά βαδίσωμεν πρός αυτόν άνεξαρ-
τήτως των έξελίξεων πού εΐναι δυνατόν νά σημειωθῶσιν έν τῷ μεταξῷ. Διό-
τι ή δημοκρατική όργάνωσις του Κόμματος δέν άποτελεΐ ένα άπλόν προεκλο-
γικόν άλιγμόν άλλά παγίον και θεμελιώδη καταθεύουσιν της όποιος δέν θέ
*παράλληλόν μεν εφέ ου τῆ άντιποσῆσῆσιν εις ου τῆ
Κυβερνήσει εΐρησιόμεθα*

Διευθύνει

πρωθυπουργού δε εαυτόν ανακοινωθένον επί της προσωποπαγής τής όποιον με τήν βοήθειάν σας ανέλαβα παρά μόνον όταν συγκληθώ τό Συνέδριόν μας, βάσει των αδιαπραγμάτευτων κανόνων τής Κομματικής Δημοκρατίας.

Αυτή ή έλευσάσας και ήκήρυξε ή φιλελευθέρα δημοκρατική Ένωσις με κερπορορήση μόνον ένν γίνη κτήμα των ευρύτερων λαϊκών στρωμάτων. Προς αυτήν τήν κατεύθυνσιν όσκνος πρέπει νά είναι ή προσπάθειά μας. Πράγματι έλοι όσοι έχουν συμφέρον νά διατηρήσουν τό προσωποπαγή κόμμα εχουν έπίδοση εις συντονισμένον όργανον έναντίον τής φιλελευθέρας δημοκρατικής Ένώσεως.

Πανταχόθεν, συνγλήνοντο παρά εχουν εξαπολυθή έναντίον μας.

Όσο συκοφαντία, έντεχνος ή ήλιθία χρησιμοποιείται προς τόν σκοπόν νά δημιουργηθή ένα παραπέτασμα, έστω επί λευκοσιδήρου, μεταξύ των όφθαλμών του λαού και τής αλήθείας, ή όποία είναι ότι μόνον τό πρόγραμμα τής φιλελευθέρας δημοκρατικής Ένώσεως έντιποικρίνεται προς τούς πόθους των λαϊκών μαζών και μόνον ή Κομματική δημοκρατία όποτελει λυσιν του προβλήματος τής όργανώσεως των δημοκρατικών δυνάμεων.

ένν πρέπει νά φεισθώμεν κόπων διά νά κατανοήσθ παρά πῶσαν σύγχισιν και έντέχνως καλλιιεργησθ και ό τελευταίος πολιτής.

Πρώτον. Ότι ή φιλελευθέρα δημοκρατική Ένωσις ένν "έπόσχει" άλλως τήν δημοκρατίαν άλλά τήν πραγματόποιετ.

Δεύτερον. Ότι διά τής Κομματικής Δημοκρατίας, ή φιλελευθέρα δημοκρατική Ένωσις έγκαινιάζει μίαν νέαν περίοδον εις τήν πολιτικήν ιστορίαν τής Χώρας. Η μεταβολή εις τόν Κομματικόν όργανισμόν και γίνεται διά του καταστατικού τής φιλελευθέρας δημοκρατικής Ένώσεως έχει τόσην σημασίαν όσην είχε ή καθιέρωσις τής καθολικής ψηφοφορίας. Διότι μεταβάλλει τόν πολιτήν από παθητικόν και έρωμικόν όκοδόν ένός προσώπου εις υπεύθυνον μέλος του έθνοσ, εις ένσυνείδητον παράγοντα τής γραμμής και τής πολιτικής του.

Τρίτον. Η ίδρυσις τής φιλελευθέρας δημοκρατικής Ένώσεως και ή έπιβολή του δημοκρατικού τρόπου όργανώσεως έντεφείζει τό προσωπικό κόμμα και φράσσει τόν όρόμον εις νέους "μεσοενισμούς". Ηλθε ή ώρα νά σώσωμεν τούς Έλληνας από τούς "σωτήρας" και τόσον άκριβέ έπλήρωσαν. Καί έντιθέτως νά δώσωμεν τόν τρόπον εις τούς νέους ανθρώπους νά αναδειχθουν διά τής δημοκρατικής όδοσ τής λειτουργίας των λαϊκών μας όργανώσεων.

Τέταρτον. Η δημοκρατική όργάνωσις παρέχει τήν καλύτεραν λύσιν εις τό πρόβλημα τής ένότητος των δημοκρατικών δυνάμεων. Η επί του σημείου τούτου προσπάθειά μας, ένν έχει λήξει. Η ίδρυτική συνέλευσις έξουσιοδότησεν τό Συμβούλιόν σας νά έντιμετωπίση πολιτικής και όργανωτικής τήν ένταξιν κομμάτων και όμάδων έντός των πλαισίων τής φιλελευθέρας δημοκρατικής Ένώσεως. Ξίμαι όποχρεμμένον νά έπανολάβω έλλην μίαν φοράν ότι ούδέποτε ήθέλησα νά υποτιμήσω ούδένα, ούτε έτομον ούτε όμάδα. Μόνον τήν διαίρεσιν καταπολεμώ. Καί υπέδειξε εις όλους τόν όρόμον και σετς ήκολουθήσατε, τόν τίμιον όρόμον τής έντιμότητος συνπύρξεως όλων έντός των δημοκρατικών πλαισίων τής φιλελευθέρας δημοκρατικής Ένώσεως. Η

θύρα δέν έχει κλείσει. Ἡ φιλελευθέρα Δημοκρατική Ἐνωσις οὐδενός εἶναι ἐπισητήσιος. ἔπειτα ἔκλεισε Δημοκρατική εἰς τήν ὁποίαν ὅλοι δικαιοσυνταί ν' ἐνέλλουσι διό νά ἀγωνισθοῦν ἐποπελεματικῶς ἐναντίον τῆς Ἀντιδραστικῆς καί διό τήν Πρόσθετον τῆς Χώρας.

Ἐπί τοῦ σημείου τοῦτου ἐπιθυμοῦ νά ἐπιμείνω. Ἄν ἡ Δημοκρατική ὀργάνωσις ἀπετέλει μόνον μίαν θεωρητικὴν πεποιθήσιν δέν εἴη ἴσως ἀκαρεΐτητον νά προβῶμεν σήμερον εἰς τήν ἐφαρμογήν της. Συμβαίνει ὅμως ν' ἀγαποκρίνεται εἰς τὸς λαϊκῶς ἀνάγκας καί εἰς τήν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν. Οἱ κλείσται ἐξ ἡμῶν ἀνήκαμεν ἕως χθές εἰς κόμματα κολλεῖσθ τύπου. Οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν ἰσχυρίζεται ὅτι ἔρχεται, ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐξ ἄλλου πλανήτου διό νά εἰσαγάγῃ "καινὸν δαιμόνιον". Ἄπλως ἀνεζητήσαμεν τὸν καλύτερον τρόπον διό τήν πραγματοποίησιν τῆς ἐνότητος τῶν Δημοκρατικῶν δυνάμεων διό νά καταπολεμήσωμεν τήν ἀεξάν, λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὸς ἀνακαταστάσεις καί διαφοροποιήσεις πού προσέδωκε ἡ ἤττα τῆς Δημοκρατίας εἰς τὸς ἐκλογῶς τοῦ 1952.

Πιστεύομεν ἀκροθέτως ὅτι εἰς τὸς ἀνάγκας τῆς μάχης κατ' ἐπὶ τοῦ Συνταγερμοῦ καί εἰς τήν διαφοροποίησιν τῶν λαϊκῶν μορῶν ἀνταποκρίνεται πλήρως καί τὸ πρόγραμμα ἀλλῆ καί ἡ Δημοκρατική ὀργάνωσις τῆς Φ.Δ.Ε. Ἡ ἐκτίμησις τῆς ἱστορικῆς στιγμῆς ἐπιβάλλει τὸ σύνθημά μας: Πῶς ἡ ὕρα τῆς Δημοκρατίας. Μόνον μὲ σημαίον τήν πολιτικὴν, ὀικονομικὴν καί Κοινωνικὴν Δημοκρατίαν, καί μὲ ὄργανον μάλιστα τήν Κομμουνιστικὴν Δημοκρατίαν εἰς τὴν νίκησάμεν τήν ἀεξάν. Κύριοι ἑταίροι,

Ἡ ἀγανάκτησις τῶν λαϊκῶν τάξεων ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως ἔχει φθάσει εἰς τοιοῦτον σημεῖον ὥστε ἡ Ἀντικλιταυσις, μεταχειριζομένη τήν εἰρηνικὴν γλώσσαν τῶν Κοινοβουλευτικῶν ὁγῶνων, δέν κατορθώνει νά εὐρίσκειται εἰς τὸν τόνον τῆς λαϊκῆς ὀργῆς. Ἡ Κυβέρνησις ὤφειλε πρό πολλοῦ νά εἰσηγήθῃ εἰς τὸν ἑνώτερον ἴσχυοντα τήν διόλυσιν τῆς Βουλῆς. Διό νῆαι ἐκλογαί ἀποτελοῦν ἀπὸ ἀρκετοῦ χρόνου τήν ἀνεγκαίαν καί μόνην διόδοσον εἰς τήν σημερινὴν κατάστασιν.

Ἀπὸ τήν ἐκδηλον λαϊκὴν ἀγανάκτησιν ἡ φιλελευθέρα Δημοκρατική Ἐνωσις δέν ἐπιθυμοῦ νά ἀντλήσῃ δημογωγικὰ φέλη. Ἄν ἐπιθυμοῦ νά ἐκμεταλλεῖσθ τήν ψυχολογικὴν κατάστασιν εἰς τήν ὁποίαν περιήγαγε τὸν λαόν ὁ Συνταγερμὸς ἀλλῶς καί μόνον διό νά κερδίσῃ μίαν ἐκλογικὴν νίκην. Ἐπιδιώκει νά χρησιμοποιοῖσῃ τὰ μυστήρια πού πρέκει νά ἔχη ἀποκομίσει ὁ λαός ἀπὸ τὸ τρίτον ἔτη διακυβερνήσεως τῆς Χώρας ἐκ μέρους τοῦ Συνταγερμοῦ διό νά ἀνεμῶσῃ τήν πολιτικὴν συνείδησιν τοῦ λαοῦ. Εἰς τήν ἠξερμένην αὐτὴν πολιτικὴν συνείδησιν εἴ σπρίξῃ ἡ Φ.Δ.Ε. ὄχι μόνον τήν ἐκλογικὴν τῆς νίκην ἀλλὰ καί τήν πραγματοποίησιν ἐνός πραγματικῶ προγράμματος ὀικονομικῆς ἀνασυγκροτήσεως καί Κοινωνικῆς Δικαιοσύνης.

Ἄν ἀρκοῦμεθα εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τοῦ Συνταγερμοῦ. Ἄλλῆ ταυτοχρόνως κολοῦμεν τὸν λαόν νά ἀγωνισθῇ ὑπὲρ τοῦ θετικῶ προγράμματός μας.

Ἡ Προγραμματική μας Διακήρυξις ἐχόραξε τὰς γενικὰς γραμμὰς τοῦ Προγράμματος αὐτοῦ τοῦ ὁποῦ ἤρχισαν ἐπὶ χθὲς ἡ περαιτέρω ἐπεξεργασία. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο περιέχει ὅ,τι πρέπει καὶ ὅ,τι μπορεῖ νὰ γίνῃ. Φαίνεται ὑπερβολικὰ ριζοσπαστικὸν μόνον εἰς ἐκείνους ποὺ ἄγνοοῦν ὅτι τὸν πραγματικὸν κίνδυνον διὰ τὰ θεμέλια τῆς ἐθνικῆς μας ζωῆς ὀκοτελεῖ ἡ ἀπόκρουσις τῶν πολιτικῶν, οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν μέτρων ποὺ ἡ ἐξέλιξις καθίστη ἀποραϊότητα. Ἀντιστρόφως φαίνεται περιορισμένον μόνον εἰς ἐκείνους ποὺ ἄγνοοῦν ποῦ πρέπει νὰ σταματῇ ἡ δημογωγία, ποῦ σταματῇ ἡ πολιτικὴ καὶ ποῦ ἀρχίζει ἡ ἀμετροέπεια. Τὸ Πρόγραμμά μας εἶναι καὶ εὐμαίην προσηρμοσμένον τευτοχρόνως εἰς τοὺς πόθους τοῦ λαοῦ καὶ εἰς τὴν πραγματικότητα.

Κύριοι Σύμβουλοι,

Ἐξῆς ἐξ ἐκείνων ποὺ ἐν τῷ Καταστατικῷ τῆς Ἐνώσεως καθορίζεται νὰ κείζουν οὐδέωδῃ ῥῆιον εἰς τὴν ἐλευθέρωσιν τῆς ὀργάνωσews τοῦ Κόμματος καὶ εἰς τὴν διὰδοξιν τῶν προγραμματικῶν μας ἀρχῶν. Τὸ κύριον ἔργον ὄλων μας εἶναι ἡ συντακτὴ ἐπισημὴ μὲ τὸν λαόν, ἔργον εἰς τὸ ὅποτον εὐκρωτοστατήσω περιόδεύων ὅπου τοῦτο εἶναι δυνατόν.

Ἐπισημαίνομαι μὲ τὰς Δημοκρατικὰς μας ἐσχὰς καὶ μὲ τὴν Δημοκρατικὴν μας ὀργάνωσιν καὶ εἴστιν δυνάμεθα νὰ διακηρύξωμεν παντοῦ, μέχρι τῆς τελευταίας γωνίας τῆς Ἑλλάδος, ὅτι ἡ φιλελευθέρα Δημοκρατικὴ Ἐνωσις εἶναι ἔτοιμη διὰ τὴν μάχην, διὰ τὴν νίκην καὶ διὰ τὴν ἀνάλησιν τῶν εὐθυνῶν τῆς Ἐκουσίας.

